

AZ INTEGRÁLT HATÁRBIZTONSÁGI RENDSZER GYAKORLATI MŰKÖDÉSE**PRACTICAL OPERATION OF INTEGRATED BORDER SECURITY SYSTEM**

A világban kialakult biztonsági helyzet következtében a megnövekedett nemzetközi migráció egyre inkább megköveteli a mozgások minél szélesebb körű ellenőrzését nem csak az Európai Unió (EU) tagországaitól, hanem az egész világ államaitól. Éppen ezért az országok kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy kiket engednek be államaik területére, ezért sokkal szigorúbban és körültekintőbben határozzák meg a belépés feltételeit, mivel nem feledkezhetnek meg a migrációhoz kapcsolódó olyan cselekményekről sem, mint például az embercsempészet, az emberkereskedelem, a szervezett bűnözés, a terrorizmus, a hamis úti- és személyi okmányok előállítása, stb.

Azért, hogy a fenti cselekmények ellenőrzését a lehető legmagasabb szinten lássák el az Európa Tanács tagállamai 2001-ben létrehozták az integrált határigazgatási rendszert, melybe azok, a tagállamok hatóságai által végzett feladatok tartoznak, melyek során felügyelik a külső határok ellenőrzését, elemzik a kockázatokat, valamint felméri a feladatok végrehajtásához szükséges személyi és tárgyi igényeket.

A kezdetben létrejött határigazgatási rendszert időközben felváltotta az integrált határbiztonsági rendszer, mely a kockázatelemzésen és az információgyűjtésen túl kiemelt figyelmet fordít a felderítésre és a nyomozásra, a nemzetközi együttműködésre és koordinációra, illetve a harmadik országban történő tevékenységekre, a szabad mozgás területén belül a határellenőrzése, az ellenőrző intézkedésekre, beleértve a visszautasítást is.

2004-ben az Európai Unió Tanácsa létrehozta a FRONTEX Ügynökséget, mely feladata többek között a harmadik országok hatóságaival való együttműködés a külső határokat érintő ügyekben, összehangolja a tagállamok közötti együttműködést, kockázatelemzést végez, a külső határok ellenőrzését ellátó országok számára operatív és technikai segítséget nyújt, valamint összehangolja a tagállamok közös műveleteit, stb.

Az integrált határbiztonsági rendszer egyik eleme a Schengeni Információs Rendszer (SIS), mely a tagállamok hatóságai számára valós idejű információt biztosít, a keresési funkció révén az ellenőrzések során a hatóságok hozzáférnek a személyekhez, tárgyakhoz, illetve járművekhez csatolt figyelmeztető jelzésekhez is.

Tanulmányomban röviden bemutatom az integrált határbiztonsági rendszert irányító FRONTEX Ügynökséget és a Schengeni Információs Rendszert, mely hozzájárul az ellenőrzések hatékony végrehajtásához.

As a result of introduced security policy state the growing international migration requires even wider control of movements not only on the part of member states of European Union but countries of the whole world. For that very reason countries pay highlighted interest to who they let enter to the territory of their own land so the administration defines more strict and cautious conditions of entering. They can not forget about actions related to migration such human smuggling, trafficking in human beings, organized crime, terrorism, issuing fake passports and identity cards etc..

To handle the above mentioned actions on possibly the highest level member states of European Union set up the integrated border administration system in 2001. This organization covers the tasks such controlling outer borders, analysing risk factors and at the same time the personnel and equipment claims needed for execution of tasks by the member states authorities are estimated.

At an early stage set up border administration system was changed by the integrated border security system which apart from risk analysis and collection of information takes special notice of reconnaissance and investigation, international cooperation, coordination and actions in third countries, border control within the area of free movement, monitoring measures inclusive of denials.

Council of European Union established the FRONTEX agency in 2004. Its tasks are among others to cooperate with authorities of third countries concerning outer border matters, to harmonize cooperation among member countries, to perform risk analysis, to give operational and technical assistance to countries monitoring the outer borders, to harmonize common activities of member states and others.

The integrated border security system is one element of Schengen Information System what passes real time information to member states's authorities, thank to searching function in the course of controlling authorities get access to warning signals affixed to persons, objects and vehicles.

In my essay I introduce FRONTEX Agency leading the integrated border security system and the Schengen Information System that contributes to effective fulfillment of monitoring.

A FRONTEX ÜGYNÖKSÉG

Az Európai Unió Tanácsa 2004. november 04-05-én Hágában elfogadta az ún. „Hágai Program”-ot, melyben meghatározta azokat a legfontosabb célokat és feladatokat, melyekkel többek között a kialakult határőrizeti és menekültügyi problémákat kívánja megoldani.

A „Hágai Program” határozta meg a Közösségi Határellenőrzési Alap 2006-ig, az Európai Visszafogadási Alap 2007-ig és a Közös Európai Menekültügyi Rendszer 2010-ig történő létrehozását, valamint a Schengeni Információs Rendszer II (SIS II) és az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség (a továbbiakban: FRONTEX Ügynökség) felállítását.¹

Az Európai Unió Tanácsa 2004. október 26-án, a 2007/2004/EK számú rendeletével létrehozta FRONTEX Ügynökséget, mivel „Az EU külső határaival kapcsolatos közösségi politika célja egy olyan, az ellenőrzés és a határőrizet egy-egy és magas szintjét biztosító integrált irányítás megvalósítása, amely a személyek Európai Unión belüli szabad mozgásának szükséges következménye, és amely a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség alapvető alkotóeleme. Ennek érdekében meg kell állapítani a külső határok ellenőrzésére irányuló előírásokra és eljárásokra vonatkozó közös szabályokat.”² A FRONTEX Ügynökség székhelye Varsó lett, ahol 2005. május 01-én kezdődött meg a munka.

A fenti rendelet I. fejezete foglalkozik a FRONTEX Ügynökség létrehozásának indokoltságával. E szerint a tagállamok felelőssége a külső határok ellenőrzése és őrzete, az Ügynökség megkönnyíti és összehangolja a külső határok igazgatására vonatkozó meglévő és jövőbeli közösségi intézkedések alkalmazását, és ezzel hozzájárul a személyek

¹ Németh József: Terrorizmus elleni küzdelem az EU határigazgatási rendszerében, a hazai gyakorlatban. (http://zrinyi.zmne.hu/dokisk/hadtud/terror/lekt_Nemeth_Jozsef.pdf)

² Az Európai Unió Tanácsának 2007/2004/EK rendelete (2004.10.26.) az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség felállításáról. (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:349:0001:0011:HU:PDF>)

ellenőrzésének hatékony, magas és egységes szintű végrehajtásához. Az Ügynökség biztosítja továbbá a feladatok végrehajtásához szükséges technikai eszközöket és az azok működtetéséhez szükséges szakértelmet.

A rendelet a tagállamok azon szárazföldi és tengeri határait, repülőtereit és tengeri kikötőit érinti, melyek a külső határok, személyek által történő átlépésére vonatkozó közösségi jogszabályok hatálya alá tartoznak.

A FRONTEX Ügynökség fő feladata:

- a) „a külső határok igazgatása terén a tagállamok közötti operatív együttműködés összehangolása;
- b) a tagállamok segítése a nemzeti határőrök képzésében, beleértve közös képzési követelmények kialakítását;
- c) kockázatelemzés végzése;
- d) a külső határok ellenőrzését és határőrizetét érintő kutatási eredmények nyomon követése;
- e) a külső határokon fokozottabb technikai és operatív segítségnyújtást szükségessé tevő körülményekkel szembeesülő tagállamok segítése;
- f) a közös visszatérési műveletek megszervezéséhez szükséges támogatás biztosítása a tagállamok részére.”³

Részleteiben a FRONTEX Ügynökség értékeli, jóváhagyja és összehangolja a tagállamok közös műveleteit, terveit, melyek végrehajtását maga az Ügynökség is kezdeményezheti. A birtokában lévő technikai eszközöket a feladatok végrehajtásában résztvevő tagállamok hatóságainak rendelkezésére bocsáthatja, mely projektek végrehajtásáról minden esetben jelentést készít, valamint azokról átfogó, összehasonlító elemzést állít össze.

Mind az Európai Unió Tanácsa, mind a Bizottság részére integrált kockázatelemzést készít, melyet a későbbiek folyamán a képzési tervek kidolgozása során felhasználnak. A képzést a tagállamok területén valósítja meg, melynek tárgya a külső határok ellenőrzésével és őrzésével kapcsolatos sokrétű témakört öleli fel.

A FRONTEX Ügynökség nagy figyelmet fordít a tudományos kutatásokra, különös tekintettel a határok ellenőrzéséhez és őrzéséhez kapcsolódó témakörökre.

EGYÜTTMŰKÖDÉS

Fontos feladat a tagországok közötti visszatérítési együttműködés, mely együttműködés összehangolásával az Ügynökség biztosítja a szükséges segítséget a hatóságok visszatérítési műveleteinek megszervezéséhez. A feladatok sikeres végrehajtásához a tagállamok felhasználhatják a közösségi pénzügyi eszközöket.

A rendelet fontos eleme a tagországok közötti együttműködésről szóló rész, melyről szintén a II. fejezet rendelkezik. Annak ellenére, hogy az Egyesült Királyság és Írország nem csatlakozott a schengeni övezethez, a 2. cikk értelmében a FRONTEX Ügynökség segítséget nyújt részükre az olyan közös visszatérítési műveletek megszervezésében és végrehajtásában, melyekben a két állam részt vesz.

A FRONTEX Ügynökség olyan nemzetközi szervezetekkel működhet együtt, mint például az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ), melynek feladata a korai figyelmeztetés, a válságmegelőzés, a válságkezelés, a válság utáni rehabilitáció, illetve a tagországok részére segítségnyújtás az embercsempészet és az emberkereskedelem elleni hatékony fellépés terén.

A 2009. novemberi látogatás után a FRONTEX Ügynökség megállapodást írt alá a Nemzetközi Migrációs Szervezettel (IOM), melynek alapelve, hogy a migráció egyaránt szolgálja a migránsok és a társadalom érdekeit is. Fő feladata között kell megemlíteni a kormányok közötti technikai együttműködés elősegítését, a migránsok egészségügyi ellátását, az önkéntes hazatérő és reintegrációs programok, migrációs információs kampányok szervezését, a humanitárius ka-

³ Uo.

tasztrófák elhárítására és válságkezelésre irányuló programokat, az illegális migráció megfékezésére és az emberkereskedelem visszaszorítására irányuló programokat.⁴

Az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR) a 2008. június 17-én kötött megállapodás aláírásától kezdődően segíti a FRONTEX Ügynökséget szakértők delegálásával, az általuk készített elemzésének megosztásával. A genfi székhelyű UNHCR feladata, hogy segítse azokat az embereket, akik önszántukból kívánnak visszatérni abba az országba, ahol a menekültkérelmüket először benyújtották, vagy azon 16 országok egyikébe, amely ország időszakos letelepedési engedélyt ad menekültek részére.⁵

A 11 tagállamot magába foglaló Migrációs Politika Fejlesztésért Felelős Központ (ICMPD) célja, hogy információs rendszert szolgáltasson a kormányok és más szervezetek, mint a FRONTEX Ügynökség részére, valamint elősegítse az innovatív, átfogó és tartós bevándorlási politikát és működtesse azt. Munkamódszerének és szerkezeti felépítését három fontos elemre építi: az első a kormányközi párbeszéd, mely a kormányközi viták megoldásának eszköze és az államok közötti párbeszéd elősegítése a nemzetközi migráció terén. A második lényeges elem a kapacitásépítés, mellyel hozzájárul a jó kormányzást elősegítő migrációs politika kialakításához. Végül a harmadik elem a kutatói közösség és a reagálásra képes szervek közötti együttműködés megkönnyítése.

1993 januárjában kezdte meg működését a hágai székhelyű Európai Rendőrségi Hivatal (EUROPOL) az Európai Unió bünyügyi hírszerző hivatala. A FRONTEX Ügynökséggel való együttműködése 2008. március 28-án aláírt megállapodás alapján kezdődött meg.

Az Európai Rendőr Akadémia (CEPOL) 2009 júniusától működik együtt a FRONTEX Ügynökséggel. A CEPOL szervezi a magas rangú rendőrtisztek képzését a tagállamokban azzal a céllal, hogy elősegítse a határokon átnyúló együttműködést, a bűnözés elleni küzdelmet, valamint a közbiztonság fenntartását.⁶

A FRONTEX Ügynökséggel együttműködő szervezetek között még meg kell említeni az Európai Csalás Elleni Hivatalt (OLAF), mely feladatának tekinti, hogy biztosítsa az adófizetők pénzének legmegfelelőbb felhasználását, a csalás elleni lehető leghatékonyabb küzdelmet, a korrupció és egyéb szabálytalanságok feltárását, az európai intézményeken belüli hivatali kötelességmulasztás elleni küzdelmet.⁷

A FRONTEX Ügynökség az EU külkapcsolati politikájának keretében elősegítheti a tagállamok és harmadik országok közötti operatív együttműködést, a tevékenységi körébe tartozó ügyekben és feladatok teljesítésében a szükséges mértékben.

SZERVEZETI FELÉPÍTÉS

A szervezeti felépítést tartalmazó III. fejezet szerint a FRONTEX Ügynökség közösségi szerv, jogi személyiséggel, a jogi személyeknek biztosított legteljesebb jogképességgel rendelkezik, ingó és ingatlan vagyont szerezhethet és idegeníthet el, valamint eljárhat bíróság előtt is.

A FRONTEX Ügynökséget az Igazgatótanács irányítja, melynek hatáskörébe tartozik – a Bizottság javaslata alapján – az ügyvezető igazgató kinevezése. Az Igazgatótanács feladata az éves jelentések elfogadása, továbbítása a megfelelő szervek részére; megállapítja az ügyvezető igazgató operatív feladatokhoz kapcsolódó döntéshozatali eljárásait; fegyelmi jogkört gyakorol felette és az igazgatóhelyettes felett; meghatározza a szervezeti felépítést, elfogadja az Ügynökség személyzeti politikáját; valamint megállapítja az eljárási szabályzatát. Tanácsot adhat az ügyvezető igazgatónak a külső

⁴ Hortobágyi Dániel: A FRONTEX és együttműködő partnereinek bemutatása a schengeni határellenőrzési rendszer tükrében (http://www.biztonsagpolitika.hu/documents/1277416041_hortobagyi_daniel_a_Frontex_es_egyuttmukodo_partnereinek_bemutatasa_s_chengen_tukreben_-_biztonsagpolitika.hu.pdf)

⁵ Uo.

⁶ Uo.

⁷ Uo.

határok operatív igazgatásának kialakításához szorosan kapcsolódó kérdésekben, illetve határoz az Írország és/vagy az Egyesült Királyságnak a FRONTEX Ügynökség tevékenységeiben való részvételre irányuló kérelméről.

Az Igazgatótanácsnak lehetősége van Ügyvezető Iroda felállítására, mely munkájával segíti az Igazgatótanács elfogadó határozatainak, programjainak és tevékenységeinek előkészítését, sürgős esetekben az Igazgatótanács nevében előzetes határozatokat hoz.

A 21. cikkben megfogalmazott elvárások – a határigazgatási operatív együttműködés terén szerzett magas szintű tapasztalat és szakértelem – alapján kell az Igazgatótanács tagjait megválasztani (valamennyi tagállamból egy-egy fő, plusz ugyanennyi póttag), további két fő a Bizottság képviselőjében. A megbízás ideje négy év, mely egy alkalommal meghosszabbítható.

Az Ügynökség szervezeti egységébe tartozik többek között a Műveleti Főosztály, a Kapacitás-fejlesztési Főosztály és az Igazgatási Főosztály.⁸

Az Ügynökség személyzete megfelelő számú tisztviselőből, a külső határok ellenőrzésének és őrzésének igazgatási feladatait ellátó nemzeti szakértőkből áll.⁹

Az Európai Parlament és a Tanács 863/2007/EK (2007.07.11.) számú rendelete szabályozza a gyorsreagálású határrendelési csapatok felállítására szolgáló eljárás bevezetését, valamint a 2007/2004/EK tanácsi rendeletnek ezen eljárás tekintetében történő módosítását és a kiküldött határőrök feladatait és hatásköri szabályozását.

A 2011. június 22-én az EU Tanács és a Parlament között létrejött politikai megállapodás megerősítette a FRONTEX Ügynökség operatív képességeit a tagállamok technikai eszközei felajánlása terén; a műszaki eszközbázis nyilvántartásának felállításában; az Ügynökség közös műveletek és kísérleti projektekben társvezetőként történő részvételében; megerősített rendelkezésekkel az alapjogok védelme érdekében; valamint a kockázatelemzéssel kapcsolatos feladatokban. Szintén nagyobb támogatást kaptak a személyes adatok védelméről szóló rendelkezések; a kutatás és kiképzés terén jelentkező feladatok; megerősítették az Ügynökség koordináló szerepét a közös visszatérő műveletekben; lehetőséget kaptak továbbá a technikai segítségnyújtási projektek kezdeményezésében, valamint összekötő tisztek harmadik országban történő alkalmazására.¹⁰

SCHENGENI INFORMÁCIÓS RENDSZER (SIS)

Magyarország 2007. december 21-ei Schengeni Térséghez történő csatlakozásával kötelezővé vált a schengeni rendszer átvétele és alkalmazása a határrendelési feladatok végrehajtásában.

Az ún. „schengeni joganyag” részét képező Schengeni Megállapodásban és Schengeni Végrehajtási Egyezményben foglaltak betartása, alkalmazása minden tagállam részére kötelező érvényű.

A Schengeni Megállapodás a tagállamok elé célul tűzte ki a vámellenőrzés megszüntetését, a határátlépés gyorsítását, a tagállamok ellenőrzésének enyhítését, az összehangolt beutazási feltételek kialakítását, valamint a közös határon történő ellenőrzés megszüntetését, ugyanakkor szigorú ellenőrzést írt elő a külső határokon átlépő személyek és tárgyak ellenőrzésével kapcsolatban. Kiemelt figyelmet kell fordítani az országok mélységében létrehozandó ellenőrzési módszerek kialakítására, amelyekkel hatékonyan lehet szűrni az országba irányuló illegális migrációt. Továbbá biztosí-

⁸ Zámbo Katalin: A FRONTEX szervezet és működése (<http://www.pecshor.hu/periodika/XI/zambok.pdf>, letöltve: 2013.10.01.)

⁹ Az Európai Unió Tanácsának 2007/2004/EK rendelete (2004.10.26.) az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség felállításáról. (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:349:0001:0011:HU:PDF>)

¹⁰ A Frontex európai külső határrendelési ügynökség megerősítése – Politikai megállapodás a Tanács és a Parlament között (Brüsszel, 2011.06.22., HunPR/47/2011. http://www.eu2011.hu/files/bveu/documents/HunPR_47-22_06_2011_Frontex_HU.pdf, letöltve: 2013.10.01.)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

NYÁRI Éva

Budapest, 2013.
6. évfolyam 4. szám

tani kell a határátkelőhelyeken a tagországok állampolgárai számára az gyors és zavartalan átkelés mellett az ellenőrzést, valamint meg kell akadályozni a zöldhatárokon történő illegális határátkelést.¹¹

A tagállamok létrehozta egy olyan közös információs technológiai (IT) rendszert, amelyet a külső határok ellenőrzésében részvevő bűnüldöző-, határvédelmi- és igazságügyi szervek közötti kommunikációt hivatott megkönnyíteni, valamint a belső határok eltörléséből és a külső határok szigorított ellenőrzéséből eredő biztonsági kockázatokat hatékonyan tudja kezelni.

A SIS olyan személy- és tárgnyilvántartási, körözési rendszer, amely a tagállamok egymástól független, nemzeti adatbázisára épülve európai hálózatot alkot.¹²

A SIS a következő részből áll: központi rendszer [a SIS II adatbázist tartalmazó műszaki támogató funkció (CS-SIS) és az egységes nemzeti interfész (NI-SIS)], nemzeti rész [(N.SIS II), amely a Központi SIS II-vel kommunikáló nemzeti rendszer], valamint a CS-SIS és NI-SIS közötti kommunikációs infrastruktúra (a SIS II és a SIRENE Irodák közötti adatcsere).

A rendszer központi részének üzemeltetéséért a tallinni székhelyű, de a műveleti irányítást Strasbourgból végző eu-LISA Ügynökség felel, míg a nemzeti részek üzemeltetését az egyes tagállamok látják el.

A SIS adatbázisához minden tagállam azonnali és közvetlen hozzáféréssel rendelkezik, azokból adatokat kérhet le, azonban azokat nem módosíthatja, és nem törölheti. A rendszer kezelésével a nemzeti SIRENE¹³ Irodák vannak megbízva, melyek legfontosabb feladatai a következők:

- a schengeni tagállamok közötti, SIS körözésekhez köthető bűnügyi információcsere,
- folyamatos, 24 órás elérhetőség,
- a hazai elrendelésű schengeni körözések adatminőségének ellenőrzése,
- az ún. találatkezelést követő intézkedéssorozat nemzetközi koordinációja, az ilyenkor szükséges információk továbbítása,
- oktatás, tájékoztatás és továbbképzés a Schengeni Bűnügyi Együttműködés témakörben,
- kérelem esetén információszolgáltatás az állampolgárok felé a SIS-sel összefüggésben.¹⁴

A 26 teljes jogú schengen tagállam, valamint Románia és Bulgária által használt SIS rendszerben az alábbi figyelmeztető jelzéseket lehet rögzíteni:

- személyek esetében:
  - kiadatás vagy átadás,
  - beutazás megtagadása, kitoloncolás harmadik országbeli személyekre vonatkozóan,
  - eltűnt személyek, kiskorúak keresése,
  - tartózkodási helyek igazságügyi hatóság nevében történő megállapítás céljából,
  - leplezett figyelés vagy célzott ellenőrzés,
- tárgyakra vonatkozóan:
  - gépjárművek,
  - lőfegyverek,
  - személyre szólóan kiállított vagy kitöltetlen személyazonosító okmányok, úti okmányok, gépjárművek forgalmi engedélyei,
  - gépjárművek rendszámablái,

¹¹ Hortobágyi Dániel: A FRONTEX és együttműködő partnereinek bemutatása a schengeni határellenőrzési rendszer tükrében (http://www.biztonsagpolitika.hu/documents/1277416041_hortobagyi_daniel_a_frontex_es_egyuttmukodo_partnereinek_bemutatasa_schengen_tukreben_-_biztonsagpolitika.hu.pdf)

¹² Uo.

¹³ SIRENE: Schengeni Információs Rendszer Kiegészítő Információinak Cseréjét Biztosító Nemzeti Hatóság

¹⁴ Schengeni Bűnügyi Együttműködés, SIS, SIRENE Iroda <http://www.archive.police.hu/content/organization?contentid=1996686>

- o bankjegyek.¹⁵

Mind a SIS korábbi változatai (SIS, SIS I+, SISone4all), mind a 2013. április 9-étől bevezetett második generációs SIS II rendszer szigorú adatvédelmi szabályok alapján működnek, amelyek betartását az Európai Adatvédelmi Biztos és a tagállamok adatvédelmi hatóságai rendszeresen ellenőrzik.¹⁶

Az EU Tanácsa a 2007/533/IB (2007.06.12.) IB sz. a Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) létrehozásáról, működtetéséről és használatáról szóló határozatában megfogalmazottakkal kívánja leváltani a fent említett, már korábban használt rendszereket.

A rendelet (5) bekezdése szerint „a SIS II-nek olyan kiegyenlítő intézkedést kell képeznie, amely hozzájárul az Európai Unióban a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége magas biztonsági szintjének fenntartásához azáltal, hogy támogatja a rendőri és igazságügyi hatóságok közötti, büntetőügyekben folytatott operatív együttműködést.”¹⁷

Az idei év tavaszán bevezetett SIS II megfelel a mai kor követelményeinek, hiszen jelentősen modernebb a korábbi rendszereknél, biztonságosan képes kezelni a megnövekedett számú adatmennyiséget. A fejlesztéseknek köszönhetően a rendszer képes biometrikus adatok (ujjlenyomat, fénykép) kezelésére, továbbá lopott gépjárművek, hajók, konténerek, értékpapírok adatainak rögzítésére, valamint az európai elfogatóparancs egy példányának tárolására és megosztására. Abban az esetben, ha az ellenőrzés során nem megfelelő útlevél (hamis vagy lopott) adatellenőrzése történik a SIS II-ben, a rendszer automatikus értesítést küld. A rendszer lehetőséget ad különböző riasztások összekapcsolására is, például személy vagy jármű esetében.

A szigorú európai és magyar adatvédelmi jogszabályok értelmében az állampolgároknak joguk van ahhoz, hogy a SIS II-ben róluk tárolt adatokat – kérelem benyújtásával – lekerjék, a hibás adatokat kijavíttassák vagy azok helyesbítését, valamint a jogellenesen kezelt adatok törlését kérik. A kérelmet bármely schengeni tagállamba benyújthatják, a vizsgálatot az adott állam jogszabályainak megfelelően folytatják le, ahová a kérelmet benyújtotta. Abban az esetben, ha az adatok egy másik állam hatósága rögzítette, mindkét állam elvégzi az ellenőrzést.

ÖSSZEFOGLALÁS

A schengeni belsőhatárok ellenőrzésének eltörlésével a fent bemutatott rendszer továbbra is nagy szerepet játszik, mind a térségen belüli szabad mozgás megkönnyítésében, mind a hatékony ellenőrzésben, mind a személyes adatok védelmében.

A SIS II nagy előnye az irányításban, a technológiai újításban és az EU garanciában rejlik. Az irányítás már nem kormányközi, hanem közösségi alapon folyik az eu-LISA Ügynökség által, a technológiai újítások közül kiemelendő a biometria adatok rögzítése, az EU-garancia pedig az adatvédelem tekintetében egyik fontos eredménye az új rendszernek.

Az egyre nagyobb méreteket öltött illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó cselekmények megelőzéséhez, felszámolásához elengedhetetlen a FRONTEX Ügynökség által koordinált tagállamok közötti nemzetközi együttműködés, valamint a közös információ technológiai rendszer eredményes használata.

Kulcsszavak: FRONTEX, Schengeni Információs Rendszer, integrált határbiztonsági rendszer, migráció

¹⁵ Tájékoztató a Schengeni Térségről http://konzuliszolgalat.kormany.hu/download/9/86/30000/tajekoztato_schengeni_tersegrol.pdf

¹⁶ Tájékoztató a Schengeni Információs Rendszerről (SIS) <http://www.naih.hu/schengeni-informacios-rendszer.html>

¹⁷ A EU Tanács 2007/533/IB (2007.06.12.) IB határozata a Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) létrehozásáról, működtetéséről és használatáról (5) bekezdés <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:205:0063:0063:HU:PDF>

HADTUJOMÁNYI SZEMLE

NYÁRI Éva

Budapest, 2013.
6. évfolyam 4. szám

Keywords: FRONTEX, Schengen Information System, integrated border security system, migration

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Az Európai Unió Tanácsának 2007/2004/EK rendelete (2004.10.26.) az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség felállításáról.
(<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:349:0001:0011:HU:PDF>)
- A EU Tanács 2007/533/IB (2007.06.12.) IB határozata a Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) létrehozásáról, működtetéséről és használatáról (5) bekezdés
<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:205:0063:0063:HU:PDF>
- Németh József: Terrorizmus elleni küzdelem az EU határigazgatási rendszerében, a hazai gyakorlatban.
(http://zrinyi.zmne.hu/dokisk/hadtud/terror/lekt_Nemeth_Jozsef.pdf)
- Hortobágyi Dániel: A FRONTEX és együttműködő partnereinek bemutatása a schengeni határellenőrzési rendszer tükrében
(http://www.biztonsagpolitika.hu/documents/1277416041_hortobagy_i_daniel_a_Frontex_es_egyuttmukodo_partnereinek_bemutatasa_schengen_tukreben_-_biztonsagpolitika.hu.pdf)
- Zámbo Katalin: A FRONTEX szervezet és működése (<http://www.pecshor.hu/periodika/XI/zambok.pdf>, letöltve: 2013.10.01.)
- A Frontex európai külső határvédelmi ügynökség megerősítése – Politikai megállapodás a Tanács és a Parlament között (Brüsszel, 2011.06.22., HunPR/47/2011. http://www.eu2011.hu/files/bveu/documents/HunPR_47-22_06_2011_-_Frontex_HU.pdf, letöltve: 2013.10.01.)
- Schengeni Bűnügyi Együttműködés, SIS, SIRENE Iroda
<http://www.archive.police.hu/content/organization?contentid=1996686>
- Tájékoztató a Schengeni Térségről
http://konzuliszolgalat.kormany.hu/download/9/86/30000/tajekoztato_schengeni_tersegrol.pdf
- Tájékoztató a Schengeni Információs Rendszerről (SIS) <http://www.naih.hu/schengeni-informacios-rendszer.html>